

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2015-06-23 Nr. 4R-1547-(1.17)

DĖL LITEKO SISTEMOJE BEI ŠIOS SISTEMOS DVS POSISTEMĖJE TVARKOMŲ DUOMENŲ PRIEINAMUMO RIBOJIMO

Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija) nuo 2013 metų įgyvendina nacionalinio ir tarptautinio finansavimo lėšomis finansuojamą Lietuvos teismų informacinės sistemos (toliau – LITEKO) modernizavimo projektą, kurio metu, siekiant optimizuoti ir pagreitinti sistemos veikimą, atlikus išsamią analizę, pertvarkoma LITEKO vidinė struktūra (architektūra), apdorojamų duomenų procesai, duomenų bazių struktūra.

Administracija, siekdama optimizuoti dokumentų rengimo, derinimo, pasirašymo, apskaitos ir archyvavimo procesus Lietuvos Respublikos teismuose (toliau – teismai), kuria visiems teismams vieningą dokumentų valdymo sistemą (toliau – DVS). Ši sistema integruojama į LITEKO sistemą ir bus laikoma jos posisteme (moduliu). Šios posistemės duomenys bus tvarkomi ir saugomi atskiroje infrastruktūroje, naudojant savarankiškus procesus.

DVS modulyje visi civilinių, baudžiamųjų, administracinių ir administracinių teisės pažeidimų bylų procesiniai ir neprocesiniai dokumentai bus gaunami, registruojami ir toliau tvarkomi, taip pat rengiami, pasirašomi elektroniniu parašu, skaitmenizuojami, saugomi ir archyvuojami. Į šį modulį bus perkelti visi šiuo metu LITEKO esantys elektroniniai, skaitmenizuoti ir kiti dokumentai, o kitose LITEKO dalyse bus tvarkomi tik teismo proceso duomenys (teismo proceso įvykiai, jų rezultatai ir kt.). Tikimasi, kad tokiu būdu atskyrus teismo procesinių dokumentų tvarkymo funkcijas, bus padidinta LITEKO funkcionalumų greitis.

Šiuo metu LITEKO esančių dokumentų prieinamumas LITEKO vartotojams nėra ribojamas, t. y. LITEKO vartotojai gali matyti ir savo teismo, ir kitų teismų, tiek šalių, tiek teismo procesinius dokumentus, šalių bei teismo proceso duomenis.

Atsižvelgiant į tai, kad teismuose netrukus bus įdiegta DVS posistemė ir LITEKO sistema struktūriškai pasikeis, būtina išspręsti klausimą dėl LITEKO ir DVS esamų ir būsimų dokumentų prieinamumo šių sistemų vartotojams.

Atkreiptinas dėmesys, kad LITEKO dalyje tvarkomi bylų procesiniai įvykiai, jų rezultatai, šalių duomenys, žyminio mokesčio duomenys ir kt., išskyrus procesinius šalių ir teismo dokumentus, liks prieinami visiems LITEKO vartotojams.

Teismo DVS dalyje tvarkomi neprocesiniai dokumentai, dokumentacijos planai, tarnybiniai įsakymai, formuojamos užduotys (pavedimai), archyvuojami dokumentai, rengiamos ataskaitos ir kt. bus prieinami tik šiuos dokumentus rengiančio ir tvarkančio teismo darbuotojams.

Asmens duomenų apsaugos aspektu vertinant DVS dalyje tvarkomus šalių procesinius dokumentus (ieškinius, pareiškimus, atsiliepiamus, prašymus ir kt.) bei teismo procesinius

dokumentus (nutartis, sprendimus, nutarimus, nuosprendžius, šaukimus, pranešimus, lydraščius ir kt.) būtina apsvarstyti jų prieinamumo LITEKO ir DVS sistemų vartotojams klausimą.

Taip pat pažymime, kad Administracijoje yra gautas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 3 d. raštas Nr. (1.12)-5T-338 „Dėl poreikio parengti civilinių bylų, kurių visa ar dalis medžiagos yra pripažinta nevieša, dokumentų tvarkymo LITEKO sistemoje aprašą“ (pridedamas), kuriuo, atsižvelgiant į tai, kad LITEKO neužtikrina bylos medžiagos neviešumo, nes su LITEKO duomenimis turi teisę susipažinti pakankamai platus ratas asmenų, kurie iš tikrųjų neturėtų turėti galimybės peržiūrėti, kopijuoti ar kitaip tvarkyti neviešinamus duomenis, siūloma parengti visiems teismams vieningą tvarką, kaip LITEKO sistemoje elgtis su neviešų bylų duomenimis.

Atsižvelgiant į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 3 d. rašte išdėstytas problemas bei svarstant dokumentų prieinamumo LITEKO ir DVS sistemų vartotojams klausimą, būtina įvertinti neviešų bylų ar jų dalių duomenų prieinamumo apribojimo poreikį.

Administracija Teisėjų tarybai teikia svarstyti tris galimas alternatyvas dėl LITEKO ir DVS tvarkomų duomenų prieinamumo vartotojams ribojimo (žr. 1 priedą):

I ALTERNATYVA. Su teismo ir šalių procesiniais dokumentais (nutartimis, sprendimais, nutarimais, nuosprendžiais, šaukimais, pranešimais, lydraščiais, ieškiniais, pareiškimais, atsiliepimais, prašymais ir kt.) galės dirbti tik bylą nagrinėjantys ir tvarkantys asmenys, t. y. teisėjas, teisėjo padėjėjas, sekretorė, raštinės darbuotoja, kitiems vartotojams, išskyrus teismų pirmininkus, vykdančius vidinį teismų administravimą bei išorinę teismų administracinės veiklos priežiūrą, šie duomenys nebus prieinami. Šios alternatyvos privalumas, kad su bylos dokumentais neturės teisės susipažinti platus ratas asmenų, kurie iš tikrųjų neturėtų turėti galimybės peržiūrėti ir kopijuoti bylos duomenų. Tokiu būdu būtų užtikrinta asmens duomenų apsauga ir ženkliai sumažinta galimybė neteisėtai panaudoti duomenis. Ši alternatyva vartotojams nesuteiks galimybės naudotis sistema teismų praktikos paieškai. Taip pat pastebėtina, kad realizavus šią alternatyvą, teismų darbuotojai negalės tikrinti kitose elektroninėse bylų kortelėse esančių procesinių dokumentų, siekdami nustatyti, ar yra įsiteisėjęs teismo sprendimas, priimtas dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, arba teismo nutartis priimti ieškovo atsisakymą ieškinio ar patvirtinti šalių taikos sutartį.

II ALTERNATYVA. Su teismo ir šalių procesiniais dokumentais galės susipažinti tiek teismo, kuriame nagrinėjama byla, tiek kitų teismų darbuotojai, t. y. visi LITEKO ir DVS vartotojai. Kitiems teismams nebus prieinami tik teismo DVS tvarkomi neprocesiniai teismo dokumentai (tarnybiniai įsakymai, neprocesiniai skundai, prašymai, ataskaitos ir kt.). Šios alternatyvos privalumas, kad visi vartotojai gali lengvai keisti teismuose formuluojama teismų praktika, tačiau kyla pavojus, kad sistemose esantys asmens duomenys bei bylų medžiaga gali būti neteisėtai panaudojami renkant ir skleidžiant informaciją apie bylų dalyvius.

III ALTERNATYVA. Su teismo ir šalių procesiniais dokumentais galės dirbti tik to teismo darbuotojai, kuriame nagrinėjama byla, kitiems vartotojams, išskyrus teismų pirmininkus, vykdančius vidinį teismų administravimą bei išorinę teismų administracinės veiklos priežiūrą, šie duomenys nebus prieinami. Taigi išlieka galimybė neteisėtai panaudoti asmens duomenis, o keitimasis teismų praktika tampa apribotas teismo, kuriame nagrinėjama byla, ribose.

Administracija siūlytų LITEKO ir DVS tvarkomų duomenų prieinamumą vartotojams apriboti pagal pirmąją alternatyvą, kuri leistų optimaliai apsaugoti bylų dalyvių asmens duomenis, dalinai išspręstų neviešų bylų ar jų dalių duomenų prieinamumo apribojimo poreikį. Esant poreikiui susipažinti su teismuose formuluojama teismų praktika yra galimybė naudotis ne LITEKO ir DVS sistemomis, bet vieša teismo sprendimų paieška bei kitais viešai skelbiamos informacijos šaltiniais.

Atsižvelgdami į tai kas išdėstyta, prašome priimti sprendimą dėl LITEKO ir DVS tvarkomų duomenų prieinamumo vartotojams ribojimo.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2015 m. birželio 3 d. rašto Nr. (1.12)-5T-338 „Dėl poreikio parengti civilinių bylų, kurių visa ar dalis medžiagos yra pripažinta nevieša, dokumentų tvarkymo LITEKO sistemoje aprašo“ kopija, 3 lapai;
2. Siūlomos alternatyvos dėl LITEKO ir DVS tvarkomų duomenų prieinamumo vartotojams ribojimo, 3 lapai;
3. Teisėjų tarybos protokolinio sprendimo projektas, 1 lapas.

Direktoriaus pavaduotojas,
atliekantis direktoriaus funkcijas

Kęstutis Vaškevičius

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

Biudžetinė įstaiga, Gynėjų g. 6, LT-01109 Vilnius, tel. (8~5) 261 0560, faks. (8~5) 261 6813, el. p. lat@teismas.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602032

Nacionalinei teismų administracijai

2015-06-03 Nr. (1.12) 5T-338

DĖL POREIKIO PARENGTI CIVILINIŲ BYLŲ, KURIŲ VISA AR DALIS MEDŽIAGOS YRA PRIPAŽINTA NEVIEŠA, DOKUMENTŲ TVARKYMO LITEKO SISTEMOJE APYRAŠĄ

Lietuvos Aukščiausiajame Teisme daugėja civilinių bylų, kurių visa ar dalis medžiagos yra pripažinta nevieša. Manome, kad LITEKO sistema neužtikrina bylos medžiagos slaptumo, nes su LITEKO duomenimis turi teisę susipažinti pakankamai platus ratas asmenų, kurie iš tikrųjų neturėtų turėti galimybės peržiūrėti, kopijuoti ar kitaip tvarkyti neviešinamus duomenis. Spręsdami klausimus dėl tokiose bylose gaunamų ar teismo priimtų dokumentų (kasacinių skundų, atsiliiepimų į kasacinius skundus, teismo priimtų nutarčių ir kt.) talpinimo į teismų informacinę sistemą LITEKO, siuntimo šalims ir pan., susiduriame su įvairaus pobūdžio problemomis, kurių visų priežastis yra ta, kad nėra patvirtintos visiems teismams vieningos tvarkos, kaip elgtis su neviešų bylų dokumentais. Atsižvelgdami į tai, siūlome parengti bylų, kurių visa ar dalis medžiagos yra pripažinta nevieša, dokumentų tvarkymo LITEKO sistemoje aprašą, kuriuo galėtų ir turėtų vadovautis visi teismai.

Pateikiame klausimus, su kuriais susidūrėme tvarkydami kasacinių bylų dokumentus ir kurie, mūsų nuomone, turėtų būti, be kitų, sureguliuoti pirmiau minėtame dokumente:

1. Pagal CPK 9 straipsnio 1 dalį motyvuota teismo nutartimi teismo posėdis gali būti uždaras – žmogaus asmeninio ar šeiminio gyvenimo slaptumui apsaugoti, taip pat kai viešai nagrinėjama byla gali atskleisti valstybės, tarnybos, profesinę ar komercinę paslaptį arba kai teismas imasi priemonių šalims sutaikyti. CPK 10 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą ar procesą užbaigiančią nutartį, teismas turi teisę dalyvaujančių byloje asmenų prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie žmogaus sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė, komercinė ar kita įstatymų saugoma paslaptis.

Taigi pagal įstatymą gali būti du atvejai: 1) kai visa bylos medžiaga pripažįstama nevieša; 2) kai tik dalis medžiagos pripažįstama nevieša. Šie atvejai turi skirtingas pasekmes, susijusias su bylos dokumentų tvarkymu, todėl jie turėtų būti sureguliuoti atskirai.

Tam, kad informacija apie bylos medžiagos viešumo apribojimus būtų lengvai prieinama skirtingiems teismams, nagrinėjantiems tą pačią bylą, taip pat kad ji būtų aiškiai pateikta, visų pirma turi būti priimta rašytinė teismo nutartis dėl uždaro teismo posėdžio ar dėl bylos medžiagos slaptumo, priešingu atveju, t. y. jeigu priimama protokolinė nutartis, LITEKO sistemoje ji nebūna patalpinta ir kitos instancijos teismai šio teismo sprendimo nemato. Ši rašytinė nutartis turi būti patalpinta LITEKO, taip pat prie bylos (ypač tais atvejais, kai *visa* bylos medžiaga pripažinta nevieša) proceso padaryta žyma apie tai, kad jos medžiaga (ar jos dalis) yra nevieša ar teismo posėdis buvo uždaras. Pvz., kasaciniame teisme kyla problemų dėl informacijos apie bylos medžiagos konfidencialumą prieinamumo kasacinio skundo priėmimo stadijoje, nes gavę kasacinį skundą bylos dar neturime ir tokią informaciją galime matyti tik LITEKO sistemoje.

Kai nevieša yra tik bylos medžiagos dalis, teismo nutartyje konkrečiai turi būti nurodyta, kuri būtent bylos medžiagos dalis yra nevieša.

Apibendrinant, labai svarbu rašytinėje teismo nutartyje tiksliai identifikuoti, ar *visa*, ar tik dalis (jei dalis – tai kokia konkrečiai) bylos medžiagos yra nevieša, ir šią informaciją (teismo nutartį ir žymas LITEKO sistemoje) pateikti lengvai prieinamu būdu, kad atsidarius bylos kortelę LITEKO tai būtų iš karto matoma.

2. Be klausimų, susijusių su neviešos bylos medžiagos nustatymu ir išviešiniu, svarbu suregulmentuoti, kaip turi būti elgiamasi LITEKO sistemoje su bylos dokumentais tais atvejais, kai *visa* bylos medžiaga nevieša, ir tais atvejais, kai tik dalis bylos medžiagos yra nevieša.

Kasaciniame teisme tvarkant neviešų bylų dokumentus susidūrėme su tokio pobūdžio klausimais:

1) kai *visa* bylos medžiaga nevieša, tampa neaišku, ar LITEKO sistemoje apskritai gali būti talpinami tokios bylos dokumentai, ar neturi būti talpinami jokie dokumentai (nei šalių, nei teismo), tik galutinio teismo sprendimo (nutarties) išrašas, susidedantis iš įžanginės ir rezoliucinės dalies (išskyrus įvaikinimo bylas, kuriose net rezoliucinė dalis viešai neskelbiama – CPK 9 straipsnio 3 dalis); jeigu jokie dokumentai LITEKO netalpinami, ar turi būti išsaugoma galutinio teismo sprendimo (nutarties) elektroninė versija ir kur ji turėtų būti saugoma;

2) kai *visa* bylos medžiaga nevieša – ar gali būti dokumentai siunčiami šalims per EPP, ar turi būti siunčiami tik paprastu paštu;

3) kai *visa* bylos medžiaga nevieša – kyla neaiškumas, kaip reikėtų elgtis su elektroninėmis bylomis, t. y. ar apskritai tokia elektroninė byla būtų galima nesiėmus papildomų apsaugos priemonių, užtikrinančių, kad bylos dokumentų negalėtų peržiūrėti bet kuris teismo darbuotojas, turintis prieigą prie LITEKO sistemos;

4) kai tik dalis bylos medžiagos nevieša, reikėtų reglamentuoti, kaip turi būti sprendžiamas neviešos informacijos konfidencialumo išsaugojimo klausimas, t. y. ar turėtų būti rengiamos viešai skelbtinos teismo dokumentų (nutarčių, sprendimų) versijos su nuasmenintais neviešais duomenimis, o nenuasmeninti (originalūs) dokumentai LITEKO netalpinami ir per EPP nesiunčiami (siunčiami šalims paštu), ar turėtų būti skirtingai tvarkomi dokumentai, kuriuose yra neviešos informacijos (tokie netalpinami LITEKO ir nesiunčiami per EPP), ir dokumentai, kuriuose tokios informacijos nėra (tokie talpinami į LITEKO ir siunčiami šalims per EPP);

5) visais atvejais – ir kai visa bylos medžiaga nevieša, ir kai tik dalis jos nevieša – galbūt reikėtų parengti tokią nuasmenintą galutinio teismo sprendimo (nutarties) versiją, kurioje visiškai neliktų jokių neviešintinų duomenų ir kuri galėtų bei turėtų būti talpinama LITEKO ir viešose duomenų bazėse (net ir tais atvejais, kai, pvz., pagal CPK nuostatas viešai skelbiama tik originalaus (nenuasmeninto) teismo sprendimo išanginė ir rezoliucinė dalys, o visas sprendimas neviešinamas). Taip būtų užtikrinta informacijos apie teismų sprendimus (nutartis) sklaida ir konkrečiai – kasacinio teismo funkcija vienodinti bendrosios kompetencijos teismų praktiką;

6) siūlome apsvarstyti ir dar vieną galimybę – tais atvejais, kai visa bylos medžiaga yra nevieša, galbūt būtų racionaliau tokios bylos kortelę LITEKO sistemoje papildomai apsaugoti, kad ją galėtų atsidaryti tik konkrečiai su ta byla dirbantys teismo darbuotojai, o visiems kitiems ji būtų neprieinama. Tačiau tokiu atveju siekiant užtikrinti informacijos apie priimtą teismo sprendimą prieinamumą turėtų būti parengta ir LITEKO patalpinta teismo sprendimo maksimaliai nuasmeninta versija, kuri turėtų būti pasiekama visiems prieigą prie LITEKO sistemos turintiems asmenims.

Teismo pirmininkas

Rimvydas Norkus

Originalas nebus siunčiamas

Lina Navickytė, tel. (8-5) 2496231, el.p. lnavickyte@lat.lt

SIŪLOMOS ALTERNATYVOS DĖL LITEKO IR DVS TVARKOMŲ DUOMENŲ PRIEINAMUMO VARTOTOJAMS RIBOJIMO

I ALTERNATYVA

		Vartotojai				
		NTA	Bylą nagrinėjantys ir tvarkantys asmenys (teisėjas, teisėjo padėjėjas, sekretorius, raštinės darbuotojas)	Savo teismo teisėjai ir teismo darbuotojai	Teismų pirmininkai (vykdantys vidinį teismų administravimą bei išorinę teismų administracinės veiklos priežiūrą)	Kito teismo teisėjai ir teismo darbuotojai
Duomenų grupės	Teismo proceso duomenys (teismo proceso įvykiai, jų rezultatai, šalių duomenys, žyminio mokesčio duomenys ir kt.) LITEKO	+	+	+	+	+
	Teismo ir šalių procesiniai dokumentai (nutartys, sprendimai, nutarimai, nuosprendžiai, šaukimai, pranešimai, lydraščiai, ieškiniai, pareiškimai, atsiliepimai, prašymai ir kt.) DVS	+	+	-	+	-
	Neprocesiniai teismo dokumentai (tarnybiniai įsakymai, neprocesiniai skundai, prašymai, ataskaitos ir kt.) Teismo DVS	+	+	+	-	-

„+“ reiškia galimybę matyti nurodytas duomenų grupes.

„-“ reiškia apribotą galimybę matyti nurodytas duomenų grupes.

II ALTERNATYVA

		Vartotojai				
		NTA	Bylą nagrinėjantys ir tvarkantys asmenys (teisėjas, teisėjo padėjėjas, sekretorius, raštinės darbuotojas)	Savo teismo teisėjai ir teismo darbuotojai	Teismų pirmininkai (vykdantys vidinį teismų administravimą bei išorinę teismų administracinės veiklos priežiūrą)	Kito teismo teisėjai ir teismo darbuotojai
Duomenų grupės	Teismo proceso duomenys (teismo proceso įvykiai, jų rezultatai, šalių duomenys, žyminio mokesčio duomenys ir kt.) LITEKO	+	+	+	+	+
	Teismo ir šalių procesiniai dokumentai (nutartys, sprendimai, nutarimai, nuosprendžiai, šaukimai, pranešimai, lydraščiai, ieškiniai, pareiškimai, atsiliepiimai, prašymai ir kt.) DVS	+	+	+	+	+
	Neprocesiniai teismo dokumentai (tarnybiniai įsakymai, neprocesiniai skundai, prašymai, ataskaitos ir kt.) Teismo DVS	+	+	+	-	-

„+“ reiškia galimybę matyti nurodytas duomenų grupes.

„-“ reiškia apribotą galimybę matyti nurodytas duomenų grupes.

III ALTERNATYVA

		Vartotojai				
		NTA	Bylą nagrinėjantys ir tvarkantys asmenys (teisėjas, teisėjo padėjėjas, sekretorius, raštinės darbuotojas)	Savo teismo teisėjai ir teismo darbuotojai	Teismų pirmininkai (vykduojantys vidinį teismų administravimą bei išorinę teismų administracinę veiklą priežiūrą)	Kito teismo teisėjai ir teismo darbuotojai
Duomenų grupės	Teismo proceso duomenys (teismo proceso įvykiai, jų rezultatai, šalių duomenys, žyminio mokesčio duomenys ir kt.) LITEKO	+	+	+	+	+
	Teismo ir šalių procesiniai dokumentai (nutartys, sprendimai, nutarimai, nuosprendžiai, šaukimai, pranešimai, lydraščiai, ieškiniai, pareiškimai, atsiliepiimai, prašymai ir kt.) DVS	+	+	+	+	-
	Neprocesiniai teismo dokumentai (tarnybiniai įsakymai, neprocesiniai skundai, prašymai, ataskaitos ir kt.) Teismo DVS	+	+	+	-	-

„+“ reiškia galimybę matyti nurodytas duomenų grupes.

„-“ reiškia apribotą galimybę matyti nurodytas duomenų grupes.

TEISĖJŲ TARYBA

Protokolinis sprendimas

2015 m. birželio 26 d. Nr.
Vilnius

Pritarti nuomonei, kad Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO) ir teismų vieningoje dokumentų valdymo sistemoje (DVS) tvarkomi duomenys (teismo ir šalių procesiniai dokumentai (nutartys, sprendimai, nutarimai, nuosprendžiai, šaukimai, pranešimai, lydraščiai, ieškiniai, pareiškimai, atsiliepimai, prašymai ir kt.) turi būti prieinami tik bylą nagrinėjantiems ir tvarkantiems asmenims, t. y. teisėjui, teisėjo padėjėjui, sekretorei, raštinės darbuotojams, kitiems vartotojams, išskyrus teismų pirmininkus, vykdančius vidinį teismų administravimą bei išorinę teismų administracinės veiklos priežiūrą.

Posėdžio pirmininkas

Posėdžio sekretorius